

Khi ng i y sĩ đông y ch n m ch hay b t m ch đ đ nh b nh cho th y ph n âm hay d ng b khi m khuy t đ c n đ u ch nh l i

Theo quan đ m tây y, có b n nhóm dinh d ng c b n giúp c th con ng i b i b cho s c kh e g m n c, ch t đ ng (carbo-hydrates), ch t béo (fats) và ch t đ m (proteins). Song song v i b n ch t căn b n chính y u giúp con ng i t n t i thì nh ng ch t b ph giúp cho s c kh e (health supplements) d i hai d ng sinh t (vitamins) và khoáng ch t (minerals). Y khoa tây y chú trong vào s phân tích đ cho th y c th thi u h t hay th ng d ch t nào đ đ u ch nh cho nhu c u c a c th?.

B ng ph n đ n nh p trên, ta hãy quay v v i cách tr b nh c đ n c a ông bà chúng ta xa x a t ngàn năm v tr c xét xem quan ni m y h c giúp h t n t i nh th nào. Theo y khoa đông y d a trên căn b n âm d ng ngũ hành, vi c b i b đ c hi u qua hai khía c nh căn b n là b âm hay b d ng. Khi ng i y sĩ đông y ch n m ch hay b t m ch đ đ nh b nh cho th y ph n âm hay d ng b khi m khuy t đ c n đ u ch nh l i.

N u ch ng d ng h hay d ng khí thi u h t thì năng l ng ho t đ ng c n đ u ch nh hay b i b l i cho thích h p.

Còn thu c b âm đ c cho khi s ch n m ch cho th y ch ng âm h . Thông th ng khi b huy t có tác d ng âm tính cho s b âm.

Đông y còn chia ra 2 lo i b cho c th con ng i nh b khí và b máu.

* Th Nào là B Khí và B Huy t ?

I) B Khí:

Thu c b khí hay nôm na là b h i (energy) có tác d ng b i b ch c năng các t ng ph đã b suy y u hay làm cho c th suy nh c. Ng i y sĩ ph i đ nh ch n xem c quan nào b h nh tâm, ph , t hay th n, thì lo i thu c thích ng s đ c b c hay ra toa.

Y khoa đông y d a trên căn b n t ng h p nhi u ch t liên hoàn ti p đ n và h t ng nhau, nên s gia gi m r t c n thi t khi ng i y sĩ có kinh nghi m ra toa.

Bài vi t này xin ch m n bàn trong s gi i h n m t s ch t b khí thông d ng nh sau:

1) Sâm Hoa K (Radix Panacis Quinquefolli):

Lo i sâm này có nhi u ở vùng b c M châu, đ c bi t ở ti u bang Wisconsin. D c ch t ch y u là saponin và panaquilon. Sâm này có v nh n, h i ng t và mang tính hàn. Khi vào c th nó qui vào các kinh tâm, ph và th n.

Sâm Hoa K đ c dùng ch ng m t m i, tăng c ng sinh l c, tác d ng t t c a sâm Hoa K là đ u hòa nh p tim và trung khu th n kinh h , có tác d ng nh thu c an th n.

2) Đ ng Sâm (Radix Codonopsis Pilosulae):

Đ ng sâm có nhi u ở mi n đông b c Trung Qu c và vùng Cao Bắ c L ng c a Vi t Nam. D c ch t ch y u là saponin, alkaloid, sucrose, glucose và insulin. Đ ng sâm có v ng t. Khi vào c th s qui vào các kinh t và ph .

Quan Niệm M B Trong Đông Y

Tác Giả: Saigon Echo s u t m

Chúa Nhật, 17 Tháng 4 Năm 2011 08:04

B ch Tru t có nhi u ở Trung Qu c và Vi t Nam. Mang tính ôn, v nh n và ng t. Vào c th qua các kinh t và v , có các thành ph n attractylon và sinh t A. B ch tru t dùng đ tăng l ng b ch c u, tăng h th ng mi n d ch, ch ng viêm gan, b o v gan, làm th dẫn m ch máu, ch ng s tích t máu hay máu đông đ c. B ch tru t đ c dùng ch ng ung th . B ch tru t có tác đ ng c ch ti u qu n th n tái h p th n c.

II) B Máu:

Trong quan ni m y khoa đông y khi đ c p v b cũng bao hàm kh năng l c máu và t o máu hay s r i lo n máu huy t trong c th ph n . Khi ph n b kinh nguy t không đ i u, b rong kinh, t t kinh, hay thi u máu,... mà t t c nguyên nhân liên quan đ n máu huy t y sĩ c n ch n b nh và xác đ nh b nh tr ng. Trong kho tàng đ c th o đông y có mu n v n lo i hoa c , c r đ c th o hay ngu n làm th c ăn, th c u ng b máu mà bài vi t này ch nêu lên m t s đ c th o tiêu bi u mà thôi.

1) Đ ng Qui (Radix Angelicae Sinensis):

Đ ng qui đ c ngành đ c th o tây y ghi nh n có công đ ng thi t th c cho các s n ph trong th i gian thai nghén. Ng i Hoa đã x đ ng đ c th o này c n g n v tr c. Đ ng qui mang tính ôn, v cay, ng t và vào c th qua các kinh tâm, can và t . Các thành ph n hóa h c ch y u là sinh t 12, folic acid, carotene, beta-sitosterol, dihydrophtalic anhydrid, butylidene phtalid, sucrose,...

Đ ng qui tăng s co th t cung, tăng sinh t E đ phòng s y thai. Đ ng qui làm dẫn thành đ ng m ch tăng l u l ng máu, ch ng s k t t huy t kh i v i tác đ ng gi m s r i lo n máu huy t, ch ng s viêm ti u c u, b o v gan t o máu và l c máu. Đ ng qui giúp tăng áp huy t đ i v i b nh th p áp huy t, làm d n ph qu n giúp cho b nh nhân ho hen vì suy n. Đ ng qui còn có tác đ ng l i ti u và t o tác đ ng kháng sinh cho c th .

2) Th c Đ a (Radix Rehmannae Glutinosae Conquitae):

Th c đ a là ph n c c a cây đ a hoàng (Rehmannia glutinosa libosch), mang tính ôn, h i ng t.

Quan Niệm B Trong Đông Y

Tác Giả: Saigon Echo s u t m

Chúa Nhật, 17 Tháng 4 Năm 2011 08:04

Tinh chất thực địa s đi vào hai kinh can và thận. Thành phần hóa học gồm rehmannin, campesterol, manitol, beta-sitosterol, catalpol, stigmasterol, anginin và glucose.

ng dng tr bnh thực địa hoàng làm gia tăng lưu lượng máu, làm dẫn nhịp tim, co bóp nhịp tim và tạo chất kháng sinh rất tốt cho hệ thống miễn dịch.

3) Hà Th Ô (Radix Polygoni Multiflori):

Hà th ô có hai loại là đ và trng. Hà th ô đ mang tính ôn, vị nhn và ngọt. Thành phần hóa học có lecithin, emodin, chrysophanic acid, rhein và chrysophanic acid anthrone.

Công dụng Hà th ô là hạ cholesterol, chống chng x cng thành đng mỡ ch, có tác dụng nhuận tràng, có tác dụng kháng vi khuẩn xâm nhập cơ thể, làm cho tóc đen và chống lão hóa. Hà th ô trng có tác dụng ức chế, ngăn cản tế bào ung thư phát triển và làm mềm hệ thống miễn dịch.

4) Bạch Th C D C (Radix Paeoniae Lactiflorae):

Bạch th c d c là rễ cây th c d c đ c s y khô, mang tính hàn, vị đng và chua. Thành phần hóa học gồm paenoflorin, paeonol, paeonin, tritepenoid và sistoterol.

ng dng nh ch t thu c an thận, làm th dẫn mạch máu hệ thống kinh, chống sốt tích tụ c máu, chống viêm đ i tràng, nhuận tràng, bạch th c d c có tác dụng chống chng m hôi tr m và dùng nh ch t l i ti u.

5) Câu K T (Fructus Lycii Chinensis):

Câu k t là quả chín màu đ, kích thước hạt tiêu, mang vị ngọt, tính ôn. Khi vào cơ thể tinh

Quan Niêm B Trong Đông Y

Tác Giả: Saigon Echo s&#u t&#m

Chúa Nhật, 17 Tháng 4 Năm 2011 08:04

ch&#t c&#u k&# t&# s&# qua kinh can, ph&# và th&#n. Thành ph&#n hoá h&#c có carotene, thiamine, riboflavin, beta-sitosterol, sinh t&# C, A và linoleic acid. Công d&#ng c&#a c&#u k&# t&# là b&#o v&# h&# th&#ng mi&#n d&#ch, h&# cholesterol, làm h&# áp huy&#t do vi&#c làm dẫn n&# thành m&#ch máu. C&#u k&# t&# đ&#c dùng ch&#ng ung th&# (anti-oxidant).